

การเรียไร ระบบเปรียบเทียบของราชอาณาจักรไทยกับต่างประเทศ^{*} SOLICITATION COMPARATIVE SYSTEM OF THE KINGDOM OF THAILAND AND FOREIGN COUNTRIES

พระครูธรรมธรสฐาพร ปภสฺสโร, พระนรินทร์ โชติปาโล, พระสมุห์ประจักษ์ มหาปณฺโญ

Phrakhrudhammathorn Sathaphorn Pabhassara, Phra Narin Jotipālo,

Phrasamu Prajurak Mahapanno

วัดมหานาม จังหวัดอ่างทอง

Watmahanam, Angthong Province

Corresponding Author E-mail: eak.mcu1@hotmail.com

บทคัดย่อ

กฎหมายควบคุมการเรียไรของราชอาณาจักรไทยได้บังคับใช้มาเป็นเวลานาน แต่ไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ ทำให้ไม่สามารถควบคุมตรวจสอบการเรียไรในปัจจุบันที่มักใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง และเกิดการเรียไรเท็จขึ้นบ่อยครั้ง เดิมการเรียไรมักมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยการขอรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเพื่อไปทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสะพาน โรงเรียน บูรณะปฏิสังขรณ์ ซุดบ่อ แต่ต่อมา มีกลุ่มคนที่อาศัยความมีน้ำใจของผู้อื่น เพื่อจะหาประโยชน์ส่วนตัวจากการเรียไร ด้วยการหลอกลวงหรือข่มขู่จนกลายเป็นการก่ออาชญากรรมรูปแบบหนึ่ง เกิดเป็นแนวคิดที่ว่ารัฐจะต้องดำเนินการควบคุมและตรวจสอบการเรียไรโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการเรียไร มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 21 มาตรา ซึ่งบังคับใช้มาเป็นเวลานานและไม่เคยมีการแก้ไข ปรับปรุง แม้จะมีการออกกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงเพื่อกำหนดแนวทางในการบังคับใช้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็พบว่า การปฏิบัติตามหรือมีมาตรการลงโทษตามกฎหมายนี้เกิดขึ้นน้อยมาก เมื่อเทียบกับการเรียไรที่มากขึ้นตามเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เมื่อสามารถสื่อสารกันได้สะดวกรวดเร็วขึ้น มนุษย์ก็จะใช้ช่องทางเหล่านั้นเพื่อทำการเรียไร ซึ่งเมื่อกฎหมายไม่ได้บัญญัติถึงการเรียไรทุกประเภท และขาดวิธีการตรวจสอบที่ชัดเจน ทำให้มาตรการตามกฎหมายไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการควบคุมการเรียไรในสังคม

คำสำคัญ: การเรียไร; ระบบ; การเปรียบเทียบ

Abstract

The Kingdom of Thailand's law governing solicitation has been in force for a long time. However, it has never been amended to be in line with current social conditions, with the development of technology becoming an essential part of it. This makes it impossible to control and monitor current solicitation that often uses the internet as a medium. And false solicitations frequently occur. Previously, Fundraising was usually for the public's benefit. By requesting money or any other assets to benefit the public. Whether it is building bridges. Schools. Renovating buildings. Digging wells. But later. There are groups of people who rely on the kindness of others to gain personal benefit from soliciting by deception or intimidation.

^{*}Received September 8, 2024; Revised October 10, 2024; Accepted October 23, 2024

It becomes a form of crime. The idea was born that the state must control and inspect solicitation by using the law as a tool. The Solicitation Control Act, B.E. 2487 (1944) is a law whose objective is to control solicitation. There are a total of 21 provisions, which have been in force for a long time and have never been amended or improved, even though ministerial regulations or ministry announcements have been issued to set guidelines for enforcement more clearly. However, it was found that there was very little compliance or punishment according to this law. Compared to the increasing number of solicitations as technology advances. When we can communicate more easily and quickly, People will use those channels to solicit money when the law does not specify all types of solicitation and lacks precise verification methods. As a result, legal measures do not achieve the goal of controlling solicitation in society.

Keywords: Solicitation; System; Comparison

บทนำ

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการเรียไรของไทย พบว่า มีการเรียไรครั้งแรกในรัชกาลของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งมีการเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม ร.ศ. 118 หรือ พ.ศ. 2442 กล่าวถึงการเรียไรเงินเพื่อซ่อมแซมสะพานข้ามคลองที่ชำรุด เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน อย่างไรก็ตาม แม้การเรียไรในสมัยก่อนจะเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่บางครั้ง มีการแอบอ้างการเรียไรเพื่อหลอกลวงประชาชน สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนทั่วไป กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จึงรับพระบรมราชโองการเผยแพร่ “ประกาศ ข้อบังคับสำหรับการเรียไรในลานเจดีย์สถาน” ซึ่งเป็นกำหนดกฎเกณฑ์ในการเรียไรทรัพย์สิน โดยผู้ที่จะเรียไร จะต้องได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไรก่อน หากฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษทางอาญา

หลังจากนั้นเป็นต้นมา ก็ยังคงมีประกาศการเรียไรของหน่วยงานต่างๆ อันเป็นการเรียไรเพื่อประโยชน์สาธารณะอีกเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 มีการสร้างสะพานพระพุทธยอดฟ้า ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา เชื่อมพระนครกับธนบุรีเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ด้านการคมนาคมสัญจรรองรับการขยายตัวของเมือง สร้างขึ้นเนื่องในโอกาสสถาปนากรุงเทพมหานครครบ 150 ปี รัฐบาลได้ประมาณการงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างปทุมมบรมราชานุสรณ์ไว้เป็นจำนวน 4,000,000 บาท พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงบริจาคพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่ง รัฐบาลส่วนหนึ่ง ส่วนอีกจำนวนหนึ่งนั้น ทรงพระราชดำริว่าควรบอกบุญเรียไรประชาชน เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานด้วยพระองค์เอง เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2475

ในช่วงเวลาเดียวกันนั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ให้ทันกับการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 150 ปี ในปี พ.ศ. 2475 เช่นกัน โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงเป็นประธาน คณะกรรมการในการปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดารามซึ่งต้องใช้เงินประมาณ 6 ล้านบาทเศษ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชศรัทธาอุทิศพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ 200,000 บาท รัฐบาลอนุญาตเงินแผ่นดิน 200,000 บาท ส่วนที่ยังขาดอยู่ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมการจัดดำเนินการเรียไรพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้มีโอกาสดำเนินการร่วมกัน โดยให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จัดพนักงานรับเรียไรที่กรมพระคลังสมบัติ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และ

ที่ทำการคลังจังหวัดทั่วประเทศ โดยมีการออกใบเสร็จรับเงินสีขาวแก่ผู้บริจาค 1 บาท ใบเสร็จรับเงินสีเขียว ใบไม้ สำหรับผู้บริจาค 5 บาท ใบเสร็จรับเงินสีแดง สำหรับผู้บริจาค 20 บาท และใบเสร็จสีเหลือง สำหรับผู้บริจาค 100 บาท มีหมายเลขประจำใบเสร็จ และมีตราของกรมพระคลังมหาสมบัติประทับต้นข้าวกับใบเสร็จ และมีลายเซ็นของเจ้าพนักงานด้วย นอกจากนี้ มีการแจกเหรียญพระแก้วตอบแทนเป็นที่ระลึกตามชั้นและจำนวนเงินที่บริจาคด้วย (สรวิษฐ์ ฤทธิจรูญโรจน์, 2563)

จนกระทั่งเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2480 ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้ตรากฎหมายขึ้นเพื่อควบคุมการเรียไร คือ “พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2480” ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 54 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2480 นำระบบการอนุญาตให้ทำการเรียไรมาใช้ ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนทำการเรียไร มีการกำหนดตัวบุคคลที่ไม่มีสิทธิเรียไร และกำหนดบทลงโทษทางอาญาไว้ด้วย ปรากฏว่าการควบคุมการเรียไรยังไม่รัดกุมเท่าที่ควร ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2487 จึงมีการตรากฎหมายฉบับใหม่ขึ้น ชื่อว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487” ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 6 เล่ม 61 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2487 มีผล เป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับพุทธศักราช 2480 กฎหมายฉบับใหม่นี้ ได้เปลี่ยนแปลง หลักเกณฑ์ไปจากของเดิมหลายประการ เช่น การกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียไร เพื่อเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ทำการเรียไร นอกจากนี้ มีการกำหนดบทบัญญัติที่เป็นมาตรฐานทางกฎหมาย ในปัจจุบัน คือ หลักกฎหมายเกี่ยวกับเงื่อนไขของคำสั่งทางปกครองและการให้เหตุผลของคำสั่งทางปกครอง รวมทั้งการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งไม่อนุญาตการเรียไรด้วย และพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 นี้ ยังคงมีผลบังคับใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

ความหมายของการเรียไร

ความหมายของการเรียไร พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้นิยามคำว่า “เรียไร” หมายถึง “ขอร้อง ให้ช่วยออกเงินทำบุญ เป็นต้น ตามสมควรใจ เช่น เรียไรสงเคราะห์เด็กกำพร้า” (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, 2556)

ส่วนพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 กำหนดนิยามคำว่า “การเรียไร” ไว้ใน มาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า “การเรียไร หมายความว่า ความรวมตลอดถึง การซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการ ธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย”

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ความหมายตามพจนานุกรม การทำให้ได้มาจะเป็นลักษณะการขอ และสิ่งที่ได้จากการเรียไรจะเป็นตัวเงินเท่านั้น แต่ตามพระราชบัญญัติไม่ได้กล่าวถึงลักษณะการขอ ระบุแต่เพียงวิธีการที่ทำให้ได้มา ซึ่งมีหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการ ในขณะที่สิ่งที่ได้มาจะเป็นทรัพย์สินใดก็ได้ ไม่จำกัดเฉพาะตัวเงินเท่านั้น

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 ออกตามความใน มาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ให้ความหมายคำว่า “การเรียไร” หมายความว่า “การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และ หมายความว่า ความรวมถึง การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรง หรือโดยปริยายว่ามีใช่ เป็นการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือ บางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย” ซึ่งความหมายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้ คล้ายกับ ความหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 แต่อธิบายเพิ่มถึงลักษณะการกระทำที่ เป็นการ “ขอร้องให้ช่วย” ผ่านวิธีการต่างๆ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีลักษณะการกระทำที่คล้ายกับการเรียไร คือ การขอรทาน ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอรทาน พ.ศ. 2559 กำหนดให้การกระทำบางอย่างถือว่าการขอรทาน มาตรา 13 บัญญัติว่า “ห้ามบุคคลใดทำการขอรทาน การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าการขอรทาน

1. การขอเงินหรือทรัพย์สินจากผู้อื่นเพื่อเลี้ยงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการขอรด้วยวาจาข้อความ หรือการแสดงกิริยาอาการใด

2. การกระทำด้วยวิธีการใดให้ผู้อื่นเกิดความสงสารและส่งมอบเงินหรือทรัพย์สินให้

การแสดงความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรีหรือการแสดงอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากผู้ชมหรือผู้ฟัง การขอเงินหรือทรัพย์สินกัน ฐานญาติมิตร หรือการเรียไร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร ไม่ถือว่าการขอรทานตามพระราชบัญญัตินี้”

การกระทำที่ถือว่าการขอรทาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอรทาน พ.ศ. 2559 มีลักษณะคล้ายกับการเรียไร เพราะเป็นการ “ขอเงินหรือทรัพย์สิน” เช่นเดียวกับการเรียไร เพียงแต่การขอรทานจะมีองค์ประกอบในการกระทำอย่างอื่นด้วย เช่น การขอเพื่อเลี้ยงชีพ หรือการขอรด้วยวิธีการที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความสงสาร จึงเห็นได้ว่า การเรียไรมีความหมายที่กว้างกว่าการขอรทาน เพราะการเรียไร ไม่ใช่แต่เพียงการขอเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่อาจเป็นการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้ หรือบริการก็ได้ (ศศิธร มุสิกะศิริ, 2559) และไม่ได้จำกัดวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเลี้ยงชีพเท่านั้น และมาตรา 13 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอรทาน พ.ศ. 2559 ได้บัญญัติให้ การเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร ไม่ถือว่าการขอรทานตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอรทาน พ.ศ. 2559 อีกด้วย

ดังนั้น คำว่า “การเรียไร” จึงหมายถึง การขอเงินหรือทรัพย์สินจากผู้อื่น ซึ่งอาจจะกระทำการผ่านการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้ หรือบริการก็ได้ เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำเช่นว่านั้น ไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประเภทของการเรียไร

การเรียไร แบ่งเป็นประเภทตามลักษณะของผู้ที่ทำการเรียไรออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การเรียไรโดยบุคคลทั่วไป เอกชน มูลนิธิ หรือสมาคมต่าง ๆ การเรียไรโดยวัดหรือพระภิกษุสามเณร และการเรียไรโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

การเรียไรโดยบุคคลทั่วไป เอกชน มูลนิธิ หรือสมาคมต่าง ๆ

การเรียไรประเภทนี้ อาจเรียกโดยรวมว่าเป็นการเรียไรโดยเอกชน ซึ่งต้องปฏิบัติให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ซึ่งกำหนดข้อห้ามไม่ให้จัดให้มีการเรียไร หรือทำการเรียไรในกิจการ 5 ประการ ดังนี้

1. การเรียไรเพื่อรวบรวมทรัพย์สินมาให้หรือขดใช้แก่จำเลย เพื่อใช้เป็นค่าปรับ เว้นแต่จะเป็นการเรียไรในระหว่างวงศ์ญาติของจำเลย

2. การเรียไรโดยกำหนดเก็บเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นอัตราโดยคำนวณตามเกณฑ์ปริมาณสินค้า ผลประโยชน์ หรือวัตถุอย่างอื่น

3. การเรียไรอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมทรมแก่ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

4. การเรียไรอันอาจเป็นเหตุกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงถึงทางสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ

5. การเรียไรเพื่อจัดหายุทธภัณฑ์ให้แก่ต่างประเทศ

พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 กำหนดลักษณะการเรียไรที่ จะต้องได้รับอนุญาตแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก การเรียไรที่จะต้องได้รับจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร สำหรับการเรียไร ซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ เทศบาล หรือสาธารณประโยชน์

กรณีที่สอง การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ สำหรับการเรียไรในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไร โดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องแปลงเสียง ส่วนวิธีการเรียไรกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ เพียงแต่ห้ามมิให้ใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใดๆ ซึ่งเป็นการบังคับผู้ถูกเรียไรโดยตรง หรือปริยาย หรือซึ่งจะทำให้ผู้ถูกเรียไรเกิดความหวาดหวั่นหรือเกรงกลัว (วรชัย แสนสีระ, 2563)

การเรียไร โดยวัดหรือพระภิกษุสามเณร

ตามคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539 ให้ความหมาย “การเรียไร” หมายถึง การขอรวมตลอดถึงการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการ ซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยอ้อมว่ามีใช่เป็นการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการตามธรรมดา และให้มีความหมายถึง การออกเรียไร การแจกซอง ฎีกา การบอกบุญบนรถโดยสาร การกั้นรถโดยสาร การใช้นานพาหนะบรรทุกุลกนิมิต พระพุทธรูป ประพรมน้ำ พระพุทธรมน์ การตั้งองค์ฐิน ผ้าป่าตามสถานที่ต่างๆ การบอกบุญโดยใช้บาตรจำลอง กระบอกไม้ไผ่ กระป๋อง ผ้าป่า การโฆษณาบอกบุญ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ทางสถานีโทรทัศน์ หรือทางสื่อมวลชนอื่นๆ เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 5 ของคำสั่งมหาเถรสมาคม ห้ามมิให้วัดหรือพระภิกษุสามเณรทำการเรียไร หรือมอบหมายหรือยินยอมให้ผู้อื่นทำการเรียไร ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมเพื่อประโยชน์แก่วัด หรือพระศาสนา หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นใดแก่ตนหรือผู้อื่น เว้นแต่ในกรณีที่กำหนดไว้ในคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ซึ่งข้อยกเว้นตามคำสั่งมหาเถรสมาคม มี 2 กรณี คือ กรณีที่มีการบำเพ็ญกุศลในวัด ซึ่งเป็นงานประจำปี หรืองานพิเศษ ถ้าจะมีการเรียไร การโฆษณาเรียไร และการรับเงิน หรือทรัพย์สินจากการเรียไร ให้กระทำได้เฉพาะภายในบริเวณวัด ห้ามมิให้กระทำนอกบริเวณวัด และกรณีจำเป็นจะต้องทำการเรียไรนอกบริเวณวัด เพื่อก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุใดถาวรวัตถุนั้น ต้องได้มีการก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ไว้แล้ว ไม่น้อยกว่าครึ่งของงานก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ทั้งหมด และให้เจ้าอาวาสปฏิบัติตามคำสั่งมหาเถรสมาคม และตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรต่อไป

การเรียไรโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 “การเรียไร” หมายความว่า การเก็บเงินหรือทรัพย์สินโดยขอรับให้ช่วยออกเงิน หรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และให้หมายความรวมถึง การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายว่า มิใช่เป็นการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมด หรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล ของรัฐทุกระดับ ทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

วัตถุประสงค์ในการเรียไร โดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ 4 ประการ คือ

1. เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง
2. เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ
3. เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์

4. เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว

นอกจากนี้ ระเบียบดังกล่าวยังได้กำหนดข้อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐดำเนินการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร ยกตัวอย่างเช่น การเรียไรที่กำหนดให้ผู้บริจาคต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนหรือมูลค่าที่แน่นอน การเรียไรที่บังคับให้บุคคลใดทำการเรียไรหรือบริจาค การเรียไรที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการ

มาตรการเพื่อควบคุมการเรียไรในต่างประเทศ

สหราชอาณาจักร (United Kingdom)

การเรียไรหรือขอรับบริจาคในสหราชอาณาจักร ถูกควบคุมตรวจสอบโดย Charities Act ซึ่ง Charities Act ฉบับแรกของสหราชอาณาจักร คือ War Charities Act 1940 (ตรงกับ พ.ศ. 2783) และต่อมาได้มีตรากฎหมายขึ้นอีกหลายฉบับ (Ashworth, (2008)

เมื่อพิจารณาจากชื่อ Charities Act จะเข้าใจว่าเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรการกุศลเพียงอย่างเดียว แต่ใน Charities Act 1992 ซึ่งเป็นฉบับเพิ่มเติมบทบัญญัติของ Charities Act 1960 ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเพิ่มเติมไว้ในข้อความเบื้องต้น หรือ Introductory Text ตอนหนึ่งว่า เพื่อจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมการระดมทุน (fundraising activities) ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการกุศลและองค์กรอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีหมวดที่เพิ่มเติมจากกฎหมายเก่าว่าด้วยการควบคุมการระดมทุนเพื่อองค์กรการกุศล และการเรียไรเพื่อการกุศลในที่สาธารณะ เป็นจุดเริ่มต้นที่มีการกล่าวถึง “การระดมทุน (fund-raising)” และ “การเรียไร (collection)” นอกจากการกำกับดูแลองค์กรการกุศล และกิจกรรมการกุศลอื่น ๆ (Dawkins, 1979)

ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไร

นอกจากบทบัญญัติตาม Charities Act แล้ว กฎหมายยังให้อำนาจคณะกรรมการ ผู้มีอำนาจในการกำหนดแนวปฏิบัติหรือ Code of Practice ตามกฎหมายนั้น เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจกฎหมายนั้นได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งตาม Charities Act ได้มีการกำหนด “Code of Fundraising Practice” หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการระดมทุนขึ้น และแนวปฏิบัติดังกล่าวได้อธิบายถึงประเภทและวิธีการระดมทุนต่างๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การทำการเรียไรตามสถานที่ต่างๆ

ประเภทที่ 2 การเรียไรโดยใช้สื่อหรือโดยการโฆษณา

ประเภทที่ 3 การเรียไร โดยใช้ระบบดิจิทัล

ประเภทที่ 4 การเรียไร โดยการจัดกิจกรรม (Posner, (1985)

เครือรัฐออสเตรเลีย (Commonwealth of Australia)

ระบบกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย มีต้นแบบมาจากระบบกฎหมายของอังกฤษที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณี ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาการที่ให้ความสำคัญกับกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภาเป็นสำคัญ หากมีปัญหาขัดแย้งกันระหว่างกฎหมายจารีตประเพณีกับกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา จะถือตามกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา ถ้าหากกฎหมายนั้นตราขึ้นโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และเนื่องจากเครือรัฐออสเตรเลียเป็นประเทศที่ปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federation) กฎหมายของแต่ละรัฐจึงมีความแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม กฎหมายระดับพระราชบัญญัติแห่งเครือรัฐ (Commonwealth Act) มีสถานะสูงกว่ากฎหมายภายในของแต่ละรัฐ และมีผลใช้บังคับกับประชาชนทุกคนในทุกรัฐ รัฐใดจึงออกกฎหมายที่มีข้อขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติแห่งเครือรัฐไม่ได้

ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไหรือการระดมทุน

แนวทางการระดมทุนในเครือรัฐออสเตรเลียเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากเดิมที่การระดมทุนเป็นเพียงการตั้งกล่องบริจาค หรือจัดงานการกุศลเพื่อระดมทุน แต่ปัจจุบันการระดมทุนมีมากมายหลายวิธี และวิธีที่เป็นที่นิยมมักจะเป็นวิธีที่ข้ามเขตอำนาจของแต่ละรัฐ เช่น การจัดตั้งการระดมทุนออนไลน์ อีกทั้งกฎหมายแห่งเครือรัฐ ไม่ได้บัญญัติโดยตรงเกี่ยวกับการเรียไหรือการระดมทุน เพียงแต่นำกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของเครือรัฐออสเตรเลีย (ACL) มาปรับ ดังนั้น การระดมทุนในเครือรัฐออสเตรเลียจึงต้องคำนึงถึงเขตพื้นที่ของแต่ละรัฐด้วย (กนกพงศ์ อนันต์สันติวงศ์, 2553)

สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea)

สาธารณรัฐเกาหลี หรือเกาหลีใต้ในปัจจุบัน ถือได้ว่าใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ที่ได้จัดทำกฎหมายในรูปของประมวลกฎหมายต่างๆ (codification) อันเป็นการรวบรวมกฎหมายในเรื่องเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน มีการจัดทำเป็นหมวดหมู่ และมีระบบการบังคับใช้ที่อ้างอิงกันได้ เช่นเดียวกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการเรียไ ที่มี Act on Collection and Use of Donations อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเรียไ และการจัดการทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค

เดิม กฎหมายเกี่ยวกับการเรียไของเกาหลีใต้ใช้ชื่อว่า Act on the Regulation of Donations Collection ซึ่งตราขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) และใช้บังคับมาจนถึงปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) ก็ได้มีการตรา Act on Collection and Use of Donations ขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับ ต่อมา มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้งและยังมีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน (Ashworth, 2006)

ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไ

Act on Collection and Use of Donations ไม่ได้แบ่งประเภทหรือวิธีการในการเรียไในเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตาม ตามนิยามคำว่า “collection of donations” หรือ “การเรียไของบริจาค” ซึ่งหมายความว่า “การกระทำใดๆ ที่เป็นการร้องขอ ขอรับข้อเสนอ หรือขอรับมอบ เพื่อให้ผู้อื่นร่วมบริจาค ไม่ว่าจะผ่านทางจดหมายหรือวิธีอื่นใด” จึงตีความได้ว่า หากเป็นการกระทำที่เข้าลักษณะเป็นการเรียไแล้ว ไม่ว่าจะกระทำด้วย “วิธีอื่นใด” ก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้นั่นเอง (Dubber, 2011)

สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates : UAE)

การปกครองของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นการผสมผสานระหว่างระบอบสหพันธรัฐ (Federation) ซึ่งมีทั้งหมด 7 รัฐ กับระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ศาลปกติที่พิจารณาคดีอาญา และคดีแพ่งและพาณิชย์ ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) กับศาลศาสนาอิสลามที่พิจารณาคดีครอบครัวและมรดก รวมทั้งข้อขัดแย้งทางศาสนาโดยใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลาม (ชะรีอะฮ์) ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่ตรากฎหมาย ยกเลิกกฎหมาย และให้สัตยาบันสนธิสัญญาระหว่างประเทศ คือ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ สมาชิกสภาผู้ปกครองสูงสุด (Federal Supreme Council) ซึ่งประกอบด้วย เจ้าผู้ครองรัฐทั้ง 7 รัฐ เป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ ค.ศ. 2015 องค์กรการกุศลและกลุ่มช่วยเหลือในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากกรมกิจการอิสลามและกิจกรรมการกุศล (The Islamic Affairs and Charitable Activities Department) หรือ IACAD ซึ่งเป็นไปตาม Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับกับการบริจาคทั้งหมดในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ไม่ว่าจะกระทำในลักษณะใดๆ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ รวมทั้งเขตพัฒนาพิเศษและเขตปลอดภาษีอย่างดูไบด้วย (Wacks, 2008),

ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไร

การบริจาคตามกฎหมายของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นความหมายอย่างกว้าง รวมถึงการให้ทรัพย์สินทุกประเภท ทุกวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ วิธีการรวบรวมทรัพย์สินจะต้องระบุตั้งแต่ตอนยื่นคำร้องขออนุญาตต่อ IACAD แล้ว ซึ่งเมื่อ IACAD อนุญาตตามคำขอนั้น การดำเนินการก็ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่มีการขออนุญาต

อย่างไรก็ตาม กรณีของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีวิธีการทำการเรียไรหรือการรวบรวมทรัพย์สินที่น่าสนใจ คือ การขอรับบริจาคทางออนไลน์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกฎหมาย Combating Cybercrimes ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

Federal Decree-Law no. (5) of 2012 ON COMBATING CYBERCRIMES มาตรา 27 ระบุว่า บุคคลต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับไม่น้อยกว่า 200.000 เดอร์แฮม แต่ไม่เกิน 500.000 เดอร์แฮม หรือทั้งจำทั้งปรับ หากบุคคลนั้นได้จัดให้มี จัดการ หรือดำเนินการทางเว็บไซต์หรือเผยแพร่ข้อมูลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศใดๆ เพื่อเรียกหรือส่งเสริมการรวบรวมเงินบริจาคโดยไม่มีใบอนุญาตที่ได้รับการรับรองจากผู้มีอำนาจ หมายความว่า หากขอรับบริจาคโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก IACAD แล้ว ถ้าการขอรับบริจาค่นั้นกระทำผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศใดๆ นอกจากจะมีโทษตาม Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai ! Federal Decree-Law no. (5) of 2012 ON COMBATING CYBERCRIMES อีกด้วย ซึ่งศาลจะต้องลงโทษบทหนัก (Shavell, 1992)

แม้ว่าการรวบรวมทรัพย์สินจะต้องกระทำผ่านองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น แต่การลงทะเบียนองค์กรการกุศล และการจัดให้มีการบริจาคสามารถกระทำได้ผ่านทางออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบมาตรการควบคุมเรียไรของราชอาณาจักรไทยและต่างประเทศ

ประเทศ ปัญหา	สหราชอาณาจักร	เครือรัฐ ออสเตรเลีย	สาธารณรัฐเกาหลี	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	ราชอาณาจักรไทย
กฎหมาย ที่ เกี่ยวข้อง	1. Charities Act 2. Fraud Act 2006	1. Australian Consumer Law (กฎหมายระดับ เครือรัฐ) 2. กฎหมายระดับ รัฐต่าง ๆ	1. Act on Collection and Use of Donations และ กฎหมายลำดับรอง	1. Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations 2. Federal Decree- Law no. (5) of 2012 ON COMBATING CYBERCRIMES	1. พระราชบัญญัติ ควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 และ กฎหมาย ลำดับรอง 2. ประมวล กฎหมายอาญา
นิยามคำ ว่า “เรียไร”	ไม่มีคำนิยามคำว่า “การ เรียไร” โดยตรงแต่พิจารณา ประกอบคำนิยามอื่นแล้ว สรุปได้ดังนี้ 1. “ การระดมทุน (fund- raising) หมายถึงการ เรียกร้องหรือจัดหาเงินหรือ ทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อการกุศล ความเมตตาหรือการทำบุญ 2. “การเรียไรCollection” หมายถึงลักษณะหรือวิธีการ ในการเรียไรที่ทำการเก็บ รวบรวมเงินหรือทรัพย์สิน	ไม่มีคำนิยามคำว่า “การเรียไร” โดยตรงในกฎหมาย ระดับเครือรัฐ แต่ กฎหมายของแต่ละ รัฐจะนิยามโดยใช้ คำต่างกัน เช่น fundraising appeal หรือ appeal for Support	นิยามคำว่า “collection of donations” หรือ “การเรียไรของบริจาค หมายความว่า การ กระทำใด ๆ ที่เป็นการ ร้องขอ ขอรับข้อเสนอ หรือขอรับมอบ เพื่อให้ ผู้อื่นร่วมบริจาค ไม่ว่า ผ่านทางจดหมายหรือ วิธีอื่นใด	นิยามคำว่า “Donations” หมายความว่า การมอบ ทรัพย์สินให้ผู้อื่นโดย สมัครใจเพื่อ วัตถุประสงค์เป็นการ กุศล ความเมตตา ความ ช่วยเหลือหรือความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รวมทั้ง ซะกาต (ZAKAT) และ การให้ทาน	นิยามคำว่า “การ เรียไร” ในลักษณะ การยกตัวอย่างการ กระทำที่จะถือเป็นการ เรียไร

ประเทศ ปัญหา	สหราชอาณาจักร	เครือรัฐ ออสเตรเลีย	สาธารณรัฐเกาหลี	สหรัฐอเมริกา	ราชอาณาจักรไทย
ข้อห้ามในการเรียไร	1. กำหนดห้ามบุคคลบางประเภทจัดการระดมทุน เช่น ผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจที่ไม่ได้ทำข้อตกลงกับองค์กรการกุศลตามแบบที่กำหนด 2. ข้อห้ามในการทำการเรียไรตามวิธีต่าง ๆ เช่น การเรียไรในที่สาธารณะโดยไม่มีใบอนุญาต	กฎหมายระดับเครือรัฐกำหนดห้ามไว้ 2 ประการ 1. การระดมทุนที่กระทำให้เข้าใจผิดหรือหลอกลวง 2. การระดมทุนที่ผิดศีลธรรม ส่วนกฎหมายระดับรัฐอาจมีการบัญญัติเพิ่มเติม เช่น ห้ามการเรียไรที่มีวัตถุประสงค์บางประการ	1. กำหนดโดยการกระทำที่ไม่ชอบ เช่น การบังคับข่มขู่ 2. กำหนดโดยวัตถุประสงค์ หากนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดจะไม่สามารถจดทะเบียนการเรียไรได้ 3. กำหนดโดยสถานที่ให้กระทำโดยเฉพาะที่สาธารณะ 4. กำหนดโดยบุคคลที่ไม่สามารถยื่นขอจดทะเบียนเพื่อทำการเรียไร	1. ห้ามจัดให้มีการขอรับบริจาคโดยไม่ขออนุญาต 2. การรวบรวมทรัพย์สินจากการบริจาค่นั้นต้องกระทำโดยองค์กรการกุศลที่ได้จดทะเบียนแล้วนั้น (หมายความว่า บุคคลธรรมดาไม่สามารถขอรับบริจาคได้ด้วยตัวเอง)	1. กำหนดห้ามโดยวัตถุประสงค์ เช่น การเรียไรเพื่อรวบรวมทรัพย์สินมาให้หรือชดใช้แก่จำเลย 2. กำหนดห้ามบุคคลบางประเภทจัดให้มีการเรียไรหรือทำการเรียไร เช่น ผู้ไร้ความสามารถ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ
วิธีการในการเรียไร	1. การทำการเรียไรตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น การเรียไรตามบ้าน 2. การเรียไรโดยใช้สื่อหรือโดยการโฆษณา เช่น การเรียไรทางโทรศัพท์ 3. การเรียไรโดยใช้ระบบดิจิทัล เช่น การเรียไรผ่านเว็บไซต์ 4. การเรียไรโดยการจัดกิจกรรม	ทั้งกฎหมายของเครือรัฐและกฎหมายของแต่ละรัฐไม่ได้แบ่งประเภทหรือวิธีการของการเรียไรหรือการระดมทุนไว้อย่างชัดเจน	ไม่มีกำหนดไว้	ไม่มีกำหนดไว้ แต่การจดทะเบียนองค์กรการกุศลและขออนุญาตขอรับบริจาคสามารถดำเนินการยื่นคำร้องขอทางออนไลน์ได้	ไม่มีกำหนดไว้
ผู้ควบคุมตรวจสอบการเรียไร	Charity Commission for England and Wales (คณะกรรมการการกุศล)	เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละรัฐ ซึ่งจะไม่ใช้บุคคลหรือคณะบุคคลที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการเรียไรหรือระดมทุนโดยเฉพาะ เช่น New South Wales ให้อำนาจแก่คณะกรรมการการค้าที่เป็นธรรม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและ ความมั่นคง, นายกเทศมนตรีเขตปกครองพิเศษ, นายกเทศมนตรี, ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปกครองตนเอง (เรียกว่า “สำนักทะเบียน”)	กรมกิจการอิสลามและ กิจกรรมการกุศล (The Islamic Affairs and Charitable Activities Department: IACAD)	คณะกรรมการควบคุม การเรียไรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่
โทษ	1. Charities Act กำหนดโทษทางอาญาเป็นโทษปรับ 2. Fraud Act 2006 กำหนดโทษทางอาญาทั้งปรับและจำคุก	โทษทางอาญาได้แก่ปรับและจำคุก	1. โทษทางอาญาได้แก่ปรับและจำคุก 2. โทษทางปกครองได้แก่ ค่าปรับทางปกครอง	1. โทษทางอาญาได้แก่ปรับและจำคุก 2. โทษทางปกครอง เช่น ปิดสถานที่รับบริจาค มีคำสั่งเตือน เป็นต้น	โทษทางอาญาได้แก่ ปรับและจำคุก

สังเคราะห์ตารางโดย...จิตาภา อธิกิจอังกูร

สรุป

พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการเรียไร มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 21 มาตรา ซึ่งบังคับใช้มาเป็นเวลานานและไม่เคยมีการแก้ไข ปรับปรุง แม้จะมีการออกกฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวงเพื่อกำหนดแนวทางในการบังคับใช้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็พบว่า การปฏิบัติตามหรือมีมาตรการลงโทษตามกฎหมายนี้เกิดขึ้นน้อยมาก เมื่อเทียบกับการเรียไรที่มีมากขึ้นตามเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เมื่อสามารถสื่อสารกันได้สะดวก รวดเร็วขึ้น มนุษย์ก็จะใช้ช่องทางเหล่านั้นเพื่อทำการเรียไร ซึ่งเมื่อกฎหมายไม่ได้บัญญัติถึงการเรียไรทุกประเภท และขาดวิธีการตรวจสอบที่ชัดเจน ทำให้มาตรการตามกฎหมายไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการควบคุมการเรียไรในสังคม

เมื่อกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ไม่สามารถควบคุมการเรียไรให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมได้ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น คือ ส่งผลให้การเรียไรไม่น่าเชื่อถือ ประชาชนจะตั้งคำถามต่อการเรียไรว่าจะจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงหรือไม่ เพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- กนกพงศ์ อนันต์สันติวงศ์. (2563). การศึกษาเชิงเปรียบเทียบขอบเขตในการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นประชากรกลุ่มเปราะบางตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย : ศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และเยอรมนี. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*, 12(2), 214-226.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- วรชัย แสนสีระ. (2563). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487. *จุลนิติ*, 17(2), 105-114.
- ศศิธร มุสิกะศิริ. (2559). *ความรับผิดชอบทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับขบวนการ* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สรวิชัย ฤทธิบุญโรจน์. (2563). เมื่อสยามต้องการส่งออก “ข้าวแฉ่”. สืบค้น 30 กรกฎาคม 2566, จาก <https://m.museumsiam.org/dadetail2.ph...>
- Ashworth A. (2006). *Principles of Criminal Law* (5th Ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Ashworth, A. (2008). Conceptions of Overcriminalization. *Ohio: State Journal of Criminal Law*, 5(407), 418-423.
- Dawkins R. (1979). Twelve Misunderstandings of Kin Selection. *Zeitschrift fur Tierpsychologie*, 51(2), 184–200.
- Dubber, M. D. (2011). Policing Morality: Constitutional Law and the Criminalization of Incest. *University of Toronto Law Journal*, 61(2011), 746
- Posner, R. A. (1985). An Economic Theory of the Criminal Law. *Columbia: Law Review*. 85(6), 1193-1231.
- Shavell, S. (1992). Criminal law and the optimal use of nonmonetary sanctions as a deterrent. (Program in Law and Economics). MA: Harvard Law School Cambridge.
- Wacks, R. (2008). *Law: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

